

Barndom og ungdom

- en bondepiges erindringer

af Ellis Jensen

Jeg blev født d. 20 maj 1928 på en søndag. Min mor og far havde en gård 3 km fra Lille Skensved. Jeg har en søster, der er 2 år ældre og en broder der er 6 år ældre end jeg. Det var oprindeligt min morfars gård, men da han ikke var så rask mere, overtog min far den. Min morfars og mormor blev boende på gården. Min morfars far havde haft den før ham (fra 1870). Min mormor kom fra Skelgården i Ladager. I 1934 da min morfar var 66 år, fik han apopleksi. Han blev lam i venstre side, og lå i sengen i 9 ½ år, inden han døde i 1943. Mit højeste ønske var at morfar måtte blive rask, men det blev han aldrig. Jeg læste alle mine børnebøger højt for ham. Jeg kan dog godt huske, mens han var rask. Jeg fulgtes tit med ham ud i marken for at flytte køerne, eller give kalvene mælk. Min mormor var rask og havde det godt lige til 1962, hvor hun døde som 84-årig. Min farmor og farfar havde Lodskovgården i Ølby. Farmor døde i 1938 og Farfar i 1945. Min far er født på Klemmenstrupgården i Køge. Der er produktionshøjskole nu. Stuehuset er det samme som dengang, udlængerne er nyere, for de brændte for mange år siden. Min farfar overtog Lodskovgården efter en onkel i 1911. Mine forfædre har boet på gården siden 1787. Som fæstere indtil 1864, derfra som ejere indtil 1949, da min faster solgte den.

Foto. Farbror, farfar, far, moster med fætter Ernst. Farmor, mor, faster Elly, kusine Aase, mig, min søster, og min bror (Uden for Lodskovgården 1930).

Jeg havde en dejlig barndom. Vi havde mange dyr: Heste, køer, grise, høns, ænder, gæs, katte og hund. Jeg legede meget med kattene. Jeg gav dem tøj på og kørte dem i dukkevognen. Jeg husker engang, min broder ville spænde katten og hunden for legevognen. Han havde spændt katten for først, men mens han hentede hunden, løb katten op i et træ med vogn og det hele.

Alting var jo anderledes dengang.. Vi havde ikke elektricitet. Det fik vi først i 1942. Men der var mangel på kobber, så far måtte ud at købe gamle kedler og forskellige andre ting af kobber, ellers kunne vi ikke få indlagt elektricitet. Men det var besværligt, mens vi havde petroleumslamper. De skulle jo pudses og vægen skulle reguleres, så lampen ikke osede. Sommetider når vi børn var alene hjemme, glemte vi at holde øje med lampen, så den kom til at ose. Det resulterede i et tyndt lag sod over hele stuen, som der næsten skulle gøres hovedrent næste dag for at fjerne.

Om vinteren når der lå sne, hvad der forekommer mig, der næsten altid gjorde dengang, løb vi på skøjter på mergelgravene eller da vi blev lidt ældre på ski. Som små kælkede vi, men vi måtte sommetider gå langt, for at finde en kælkebakke. Vi byggede også snehuler. I de kolde vintre i fyrreterne, kunne vi have den samme snehule hele vinteren.

Vi boede på en privat vej, der var ca. 1 km lang, derfor skulle beboerne selv sørge for snerydning. Der blev hvert år valgt en snefoged, som skulle indkalde mandskab fra gårdene til snerydning. I hårde vintre som i fyrreterne, måtte de også rydde amtsvejene med håndkraft, så da blev der også indkaldt mandskab fra gårdene. Da var der meterhøje snemure langs vejene, så sneplovene ikke kunne køre. Når der var snestorm, kunne vi være afspærret fra omverdenen i flere dage, så måtte vi hente posten oppe ved amtsvejen. På den tid havde både bagere, slagtere, bryggerier og fiskehandlere vogne, der kørte rundt til kunderne 1 gang om ugen. Først med hestekøretøj, senere bil. De måtte aflevere de varer vi skulle have hos en

bekendt ved amtsvejen, når der lå høj sne. Selvom vejene blev ryddet, var der stadig så meget sne tilbage, at vi kunne køre i kane. Vi kørte sommetider i kane til biografen i Køge søndag eftermiddag. Vi staldede ind i C.F.Petersens gård på torvet. Der var i øvrigt også cykelstald, som vi benyttede, når vi cyklede derud. I krigens tid blev der stjålet eller ”skrælet” mange cykler, næsten værre end i dag. Man kunne jo ikke skaffe nyt. Vi havde ikke bil, så vi kørte i hestekøretøj, enten jumbe eller charabanc. Sommerens store begivenhed var Børnefesten i Lellingskoven. Dengang var det altid Valdemarsdagen, 15 juni. Da havde vi fri fra skole fordi Dronning Alexandrine havde bestemt at Valdemarsdagen skulle være skolefridag, som erstatning for hendes fødselsdag i juleferien.

Hver sommer var vi i Zoologisk Have og i Tivoli. Det var også en stor dag.

Vi cyklede tit ture med mor og far om sommeren. Inden vi havde cykler selv, sad min søster og jeg begge på fars cykel, 1 i en cykelstol på stangen og 1 foran styret, så kunne vi snakke sammen. Min broder kørte selv. Vallø Slot var et af udflugtsstederne.

De samme personer som på det tidligere billede foran Lodskovgården (1936)

Mor og far havde en stor omgangskreds. Vi børn var med hos de fleste af dem. Selvom alle de andre også havde børnene med, gik det altid ret fredeligt til. Måske fordi, der altid var så god plads, så vi kunne få en stue for os selv.

Julen står for mig som noget helt eventyrligt. Vi holdt altid jul hjemme, på traditionel vis med flæskesteg, andesteg eller gåsesteg og risalamande. Senere sang vi julesalmer og fik julegaver og godter. Nytårsaften blev fejret på samme måde, blot uden gaver. Så gik vi rundt til naboerne og gned på vinduerne med en prop så det skreg, eller vi fyrede kinesere af udenfor. Så blev man inviteret ind til et et eller andet traktement, eller omvendt, naboerne kom til os. I grunden havde vores forældre ikke meget privatliv. Da man jo kun havde varme et sted, i dagligstuen (kakkellovn), måtte vi jo alle være der om aftenen.

Vi havde altid 2 karle og en pige, og dengang var der ikke varme på deres værelser, så der var trængsel omkring petroleumslampen. Om aftenen spillede vi kort, hørte radio, læste, strikkede eller lavede andet håndarbejde.

Da vi ikke havde elektricitet var radioen med anodebatteri, som vi gik op til mekanikeren og fik opladet, når der ikke var mere strøm på. I min tidlige barndom var der ikke så mange der havde radio. Selv flyvemaskinen var et særsyn. Jeg husker vi var til en flyveopvisning i Køge engang. Det var vi meget imponeret af. Telefon havde vi dog. Den havde min morfar haft, næsten fra telefoncentralen blev oprettet. De fik telefonnumre, i den rækkefølge, som telefonerne blev oprettet. Den første nr.1 og så fremdeles. Min morfar fik nr. 41.

Højelse Skole som dengang lå ved enden af den vej jeg boede på (Kratvejen) havde kun 4 klasser. I første klasse var der kun 1 årgang, men i 2. 3. og 4. klasse var vi delt i hold A og B, så 2 årgange blev undervist samtidig. Der var en lærerinde i forskolen som underviste 1. og 2. klasse. 3. og 4. klasse blev undervist af en lærer i Den store

Skole, som lå ved siden af. Selv om der var 2 årgange slået sammen, tror jeg aldrig vi har været over 20 i klassen.

Når vi slagtede en gris, skulle der tilberedes mange forskellige ting af den. Vi lavede finker, sylte, medister, spegepølse og rullepølse. De fleste samlede også blod fra grisen og lavede blodpølse.. Det gjorde vi ikke, for min far kunne ikke lide blodpølse..

Flæskesiderne, skinkerne og spegepølserne blev røget hos en røgmand. Noget af spækket blev skåret i terninger og smeltet af til fedt og brugt til at smøre på brødet. Fedtegreverne der blev tilbage af flæsketerningerne kom i finkerne. Noget af stegeflæsket blev saltet og lagt i et stort saltkar i viktualiekælderen. Der var ikke køleskabe eller fryseri i almindelige husholdninger dengang. Det var en lettelse, da mejerierne begyndte at udleje frysebokse til andelshaverne. Der var ansat en dame til at være der et par gange om ugen. Selvom vi skulle cykle et stykke vej efter det, var det alligevel lettere end før. Jeg tror det var i fyrerne.

Vi havde heller ikke vand indlagt. Det hentede vi ved vandposten ude i gården. Så havde vi en spand vand stående i køkkenet. Jeg tror vi fik vand indlagt sammen med elektriciteten.

Storvask strakte sig over flere dage. Vi havde vaskehus i en udlænge. Et par dage før storvasken blev der hældt vand i 2 store trækar, så de kunne blive tætte, før de skulle bruges til at skylle tøj i. Da der kun blev vasket en gang om måneden, tørrede træet ind, så de blev utætte. Vi købte sæbe til storvasken af en sæbehandler fra Roskilde, som jævnligt kørte rundt til kunderne på landet. Vi købte det i store blokke, som vi inden storvasken skar ud i småstykker og kogte i en gryde med vand, så den blev blød, og til at piske ud.

Dagen før blev tøjjet lagt i blød. På vaskedagen fyrede man op under gruekedlen med brænde og kogte det hvide tøj. Alt tøjjet blev vasket på vaskebræt (et stykke træ med riflet zink på forsiden) i en stor zinkbalje. Bagefter blev det skyllet i de omtalte trækar, som stod midt på gårdspladsen ved vandposten. Sidste hold skyllevand blev tilsat blånelse, et blå farvestof, som skulle gøre tøjjet hvidere. Det var en kold oplevelse, når det var vinter.

Forklæder og flipper og manchetter på de hvide skjorter skulle stives i en stivelse, som vi lavede af kartoffelmel og vand. Efter tøjjet var blevet tørret på de lange stationære tøjsnore, skulle det lægges sammen og stryges eller rulles. Lagner, dynebetæk og duge skulle strækkes først. Så skulle duge og stivetøj stænkes. Vi havde 3 – 4 strygejern, som vi varmede på komfuret. Man skulle passe meget på, at der ikke kom sort fra komfuret på tøjjet.

Da vi jo ikke havde badeværelse benyttede vi lejligheden til at tage bad i gruekedlen, mens der var varmt i vaskehuset

I 1938 da ”De Gamles Hjem”, som det hed dengang blev bygget, kunne egnens beboere for et lille beløb få et bad der. Jeg tror der var åbent en gang om ugen. Til daglig måtte vi klare os med etagevask i køkkenet.

Toilet havde vi heller ikke. Der var et gammeldags lokum i en udlænge. Da vi var små turde vi ikke selv gå derud om aftenen. Der brugte vi de gamle aviser.

Jeg begyndte at gå til gymnastik, da jeg var 5 år. Det var på Skensved Afholdshotel. Det var Gunild Pedersen der var leder. Vi gik på række 2 og 2. Jeg gik sammen med Bodil fra Vestervang. Første gang vi var til opvisning havde Bodil en slikkepind liggende i vinduet, som hun gik hen og delikaterede sig med ind imellem. Det vakte megen munterhed.

Vi gik også til folkedans, moderne dans og håndbold. Hotellet var centrum for næsten al aktivitet.

Skolens juletræ, som vi altid glædede os meget til, blev altid afholdt 4.juledag, også på hotellet. Vi gik rundt om det meget store juletræ, som forældrene til skolebørnene lavede julestads til, og sang julesalmer. Der blev læst en julehistorie af skolelæreren. Senere var der uddeling af godteposer til alle børnene. Aftenen sluttede med dans.

Nytårsdag holdt Afholdsforeningen Hedens Pryd nytårsjuletræ. De fleste var dog passive medlemmer. Det foregik næsten på samme

måde, blot var træet kun pyntet med hvide silkepapirrosen og lys. Og så var der godteposer til både børn og voksne. Der var altid stuvende fuldt, og da vi begyndte at blive voksne, et af julens højdepunkter.

Selvom byen dengang kun bestod af Hovedgaden, Skidtenstræde (nu Åvad) og Jordemoderstræde (nu Knudsvej), var der langt flere forretninger. Foruden brugsen, som dengang havde facade mod Hovedgaden, var der 2 købmænd. De lå også på Hovedgaden, den ene lige ved hotellet, den anden overfor. Så var der manufakturhandler Søren N. Sørensen, lige overfor brugsen, der er nu en damefrisør. Hvor der før var skrædderforretning, er der nu en fodterapeut. I skrædderforretningen var der for mange år siden en skræddersvend, som blev kaldt Skrædder-Fritz. Man sagde, han stjal høns fra brugsmanden, og solgte dem tilbage til ham igen. Det undrede vist brugsmanden, at de så hurtigt følte sig hjemme.

Der var 2 slagterforretninger, den nuværende og en der hvor bodegaen "Provsten" er nu. Der var et "Tatol" i samme bygning som slagterbutikken. Overfor banen lå der en installationsforretning. Der er nu ejerlejligheder. Afholdshotellet er også blevet til ejerlejligheder. Alle Køges banker havde en filial i byen. Nu er der kun Nordeas dankortautomat tilbage. Der er heller ikke nogen cykelsmed mere, der var ellers 2. Der har været et bageri, så langt jeg kan huske tilbage, men også det står tomt.

Min morfars broder havde en barberforretning på Hovedgaden. Han havde også grise, i et svinehus på den anden side af gaden. Senere da Harald Clausen overtog den, blev den flyttet et par huse længere ned af gaden, men er nedlagt nu. I Østergade var der også en i nogle år, men nu kaldte man det frisørsalon, for de fleste mænd barberede sig efterhånden selv. Der var 3 damefrisører, Nu er der 2, men den ene har ikke åbent hver dag.

Jeg holdt meget af at gå i skole. Når vi var til eksamen, var det præsten der overhørte os. Efter eksamen var det tradition, at vi alle

sammen legede rundt i hele Skensved by. Om aftenen var der eksamensbal på hotellet.

Der var en skoleudflugt hver sommer. Jeg kan huske vi har været i Zoologisk Have, i Boserup Skov, ved Vallø Slot og i Herthadalen ved Lejre. Under krigen cyklede vi på udflugt, så da kunne vi ikke komme så langt.

Hver sommer var der et stort gymnastik- og håndboldstævne i Borrevejle ved Roskilde Fjord. Vi cyklede derop aftenen før, og boede på vandrerhjemmet om natten. Vi fik en masse sol, da der som regel var meget lunt, fordi det ligger på en skrænt ned mod Roskilde Fjord. Vi kom hjem meget trætte og solskoldede, men vi havde haft det dejligt.

I 1949 blev der afholdt Lingiade i Stockholm. Det var et stort gymnastikstævne, som havde navn efter en svensk professor Pehr Henrik Ling (1776 – 1839) som havde skabt sit eget gymnastiksystem. Lingiaden var blevet afholdt i 1929 og 1939, men 1949 var sidste gang den blev holdt. Vi var 500 piger og 500 karle fra Danmark som deltog. Det var 20 fra hvert amt. Vi var i Stockholm i 5 dage, hvor vi boede på en skole. Det var en stor oplevelse. Inden vi tog til Stockholm blev vi trænet sammen på Ålholm Skole i København. Senere havde vi en opvisning i Flensborg. Da blev vi trænet sammen på Askov Højskole. Den første sportsplads i Skensved jeg kan huske lå bagved brugsen.

Senere blev den flyttet ned ved åen på Ventegodtgårdens mark. På Ølbyvej, hvor den ligger nu, har den ligget i mange år. Nu er der for en del år siden bygget en stor sportshal: Skensvedhallen.

Landevejens færende svende kom jævnligt på besøg på gårdene, og bad om nattely. De fik altid lov at overnatte i stalden, efter at far havde sikret sig, at de ikke havde tændstikker. Der var en af dem der kaldtes ”Den gale præst”. Man sagde, han var blevet forstyrret i hovedet af teologistudiet. Han lavede blomsterpinde, som han skar mønster i og skrev skriftsteder på. Så fik vi sådan en, når han gik om morgenen.

Vi havde en nabo, som blev kaldt Per Jyde. Han var en stor skælm, som så forfærdelig ud i tøjet og havde langt skæg. Jeg var meget bange for ham, sikkert fordi han altid drillede mig. Jeg var ikke ret stor, og har selvfølgelig ikke forstået at det var sjovt, alt det han sagde til mig. Jeg var så bange for ham, at når han skulle komme på besøg sammen med de andre naboer, gik jeg i seng længe før de kom. Når vi kom hjem i hestevogn når det var mørkt, kravlede jeg ned i vognbunden, når vi passerede Per Jydes mark. Der var også en anden vi som børn var bange for. Det var Sorte Maren, en gammel kone, der var blevet lidt mærkelig, fordi hun engang havde haft sovesyge. Hun boede i et hus lige uden for Skensved. Når det var mørkt, skyndte vi os altid forbi hendes hus.

Da jeg var 3-4 år talte jeg så meget, så jeg blev hæs. En halsspecialist i Roskilde sagde det var præstesyge. Jeg skulle hviske i 3 måneder. Det tror jeg nu aldrig blev til noget, men jeg turde ikke tage med til Roskilde lang tid efter. Jeg forestillede mig, at hvis jeg mødte ham på gaden, ville han stikke sine instrumenter ned i halsen på mig igen.

Hver sommer var der dyrskue i Køge. Da jeg var barn lå dyrskuepladsen ved Ølbyvej overfor Køge ås, ved den gamle Ringstedbane. Senere blev den flyttet ned ved havnen. Jeg ved ikke hvor mange år, det er siden at det stoppede, men dengang samlede det mange mennesker og ikke mindst dyr. Desuden var der

forlystelser af alle slags. Som ung pige har jeg stået i tombola derude. Som tak blev vi der havde hjulpet til, inviteret med til middag og dans på Teaterbygningen om aftenen af Tureby – Køge og Omegns Landboforening.

Fra 1938 var der i mange år stort dyrskue med forskellige udstillinger på Bellahøj. Der har jeg været et par gange med mor og far. Vi var en gang inde at se en stor grønlandsudstilling, da vi alle sammen blev bedt om at gå ud igen, fordi Kong Christian d. 10. og Dronning Alexandrine og Kronprinsparret kom. Det bringer mig til at tænke på at den aften kongen døde, var der bal i Skensved Gymnastikforening. Det sluttede brat, jeg tror det var ved 11-tiden, da formanden kom op og afbrød musikken og sagde: ”Kongen er død”, kun de 3 ord. Så sluttede festen. Jeg tror nok vi var nogle stykker, der ønskede, det kunne have ventet et par timer. Det var i 1947 Christian d. 10. døde. Jeg var i Roskilde, da han blev bisat fra Roskilde Domkirke. De kom med særtog til Roskilde. Hele processionen kom gennem Algade fra stationen. Der var tæt af mennesker på hele ruten

Anden verdenskrig mærkede vi ikke så meget til ude på landet, som i byerne. Det er dog sket, jeg har været i Køge når der var luftalarm. Der var et stort beskyttelsesrum af træ midt på torvet. Ved krigens slutning blev det dekoreret med tyskerpigernes afklippede hår. Tyskerpiger var en betegnelse for de piger, der fraterniserede med tyskerne

Noget af det første jeg husker fra krigen er ,da der under vinterkrigen 1939-1940 Finland – Rusland, kom finske børn hertil. Det må jo have været frygteligt for dem, at sende deres børn afsted, uden at vide, om de så dem igen. Mange af dem blev jo også i Danmark. Mor og far havde på præstens anmodning tegnet sig for en. Jeg havde glædet mig til at få en lille søster eller broder, men der kom ikke flere.

Vi havde en nabo, der havde været politibetjent, så da politiet gik

under jorden i september 1944, kom der gamle kolleger ud til ham. Tyskerne overtog politiets arbejde, og de der ikke var så heldige at slippe væk kom i koncentrationslejr. En af de betjente der kom til vores nabo, kom til at bo hos os. Det resulterede i at far gik med i modstandsbevægelsen. Vi havde våben liggende i et udhus, som englænderne havde kastet ned på vores mark. Det vidste vi børn heldigvis ikke noget om, før krigen var forbi. Hver gang der kom en bil op af vores vej, for betjenten ned i den anden ende af marken, for at gemme sig.

Vores daværende præst, Pastor Kalf, måtte gå under jorden i den sidste del af krigen. Han havde sine meningers mod, så han på prædikestolen sagde: ”Vi hader dem” (tyskerne). Kort efter blev han advaret, og måtte gå under jorden. Da krigen sluttede, kom han tilbage igen.

Da man jo på landet er delvis selvforsynende mærkede vi ikke rationeringen så meget som så mange andre. Vi fik malet mel af byggen, så vi bagte bygbrød. Det smagte udmærket. Vi kunne jo også selv lave smør af mælken fra køerne. Det værste var sukkeret, da der jo var mange ting, der skulle syltes. Vi fik lavet sirup af roerne. Det brugte vi til at komme på havregrød og til pandekager. Mor syede næsten alt vores tøj selv, men en gang om året kom der en syerske et par dage, og så syede hende og mor tøj til os, men det var før krigen. Vi er nok blevet noget forkælet, også hvad tøj angår. Det var en helt utrolig fantasi, der blev udfoldet, med hensyn til, hvad man kunne sy tøj af under krigen. Der blev syet cottoncoats af gamle lagner, kjoler af gamle gardiner og portierer og nederdele af gamle slips.

En grusom hændelse fra krigens tid var, da englænderne kom til at bombe Den Franske Skole, da de skulle have ramt Shellhuset i København, som var hovedkvarter for Gestapo og SS. Det var i marts 1945, 6 uger før freden. Der omkom 86 børn og en del voksne, jeg tror det var ca. 120 i alt.

På vej til Shellhuset fløj englænderne hen over vores mark

temmelig lavt (nok for at undgå radaren). Vi stod tilfældigvis ude på marken, og da vi vinkede til dem, dykkede de så langt ned, så en forholdsvis lille karl vi havde, sagde han måtte dukke sig. Det havde dog ikke været nødvendigt.

Høsten var både en fornøjelig og travl tid. Det var før traktoren og mejetærskeren kom til, så den strakte sig over lang tid. Når selvbinderen, med heste for, kastede negene fra sig, skulle de slæbes sammen og sættes i hobe. Det første arbejde min søster og jeg gjorde, før vi lærte at sætte dem i hobe, var at slæbe negene sammen. Hvis det blev ustadigt vejr, så hobene blev våde indeni, skulle de splittes ad igen, og sættes med den anden side udad.. Når det så endelig var blevet helt tørt, skulle det køres hjem i laden. Det der ikke kunne være der, blev sat i stakke udenfor laden. Inden vi var store nok til at deltage rigtig i høsten, morede det os at køre med de tomme vogne ud. Somme tider fik vi lov at sidde på læsset hjem, eller til at køre hestene frem, fra den ene hob til den næste. Senere lagde vi selv læssene. Negene skulle anbringes rigtigt, så man ikke væltede med læsset. Det værste arbejde var, når sæden skulle sættes sammen på laden, og man nåede helt op under bliktaget. Der var ulideligt varmt, så det arbejde måtte vi skiftes til. Når der var indhøstet skulle hele marken, hvor sæden havde stået, rives med hesterive. Det var et dejligt arbejde, bare at køre der, fra den ene ende af marken til den anden.

I vinterens løb blev sæden tærsket lidt efter lidt.. Da skulle vi så igen op under bliktaget og smide negene ned på tærsebordet. Nu var det dog ikke så varmt. Det var min bror, der lagde i maskinen. Det var min søsters og min skræk når musene havde bygget rede i sæden. Så morede det min bror at kaste de små ækle, lyserøde museunger efter os, så vi hylede og skreg.

Vi var også altid med til at luge roer, men det var knap så spændende. Det var trivielt at gå op og ned af de lange roerækker.

I 1945 var jeg på Antvorskov Højskole. Men da tyskerne

havde overtaget højskolen på det tidspunkt, var det på herregården Bødstrup, som lå 12 km vest for Slagelse. Min kusine og jeg skulle sammen derover. Den 3. maj cyklede vi dertil. Men da vi selv skulle medbringe dyner, foruden al vores øvrige bagage måtte mine søskende plus et par af vores venner cykle med derover. Vi blev standset af tyskerne på vejen og visiteret, men vi fik da lov at fortsætte. Dagen efter kapitulerede tyskerne. Den dag er der vist ingen danskere, der nogensinde glemmer. Vi var udenfor alle sammen, da højskoleforstander Erik B. Nissen, kom og kaldte os ind. Vi sad på gulvet i hans private stue og hørte budskabet. Næste dag var vi alle sammen i Slagelse, for at overvære festlighederne. Det var dog ikke bar glæde. Selvom værnemagerne måske havde fortjent deres skæbne, var det pinligt at se, når de blev afhentet af frihedskæmperne og spottet og spyttet på af tilskuerne.

Selvom krigen var forbi, varede det længe før det hele var normalt igen. Der kørte f. eks. ikke ret mange tog. Da min kusine og jeg skulle hjem i pinsen fra højskolen var toget så fyldt, at vi måtte hjælpes ud af vinduerne på Skensved Station. I mange tilfælde fortsatte rationeringen i nogle år. Jeg kan huske at i 1951, var kaffen stadig rationeret.

I 1995 da vi havde 50-års jubilæum fra højskolen, blev alle eleverne fra 1945 inviteret til frokost på Bødstrup af den daværende godsejer, som syntes det var interessant at der engang havde været højskole i hovedbygningen. Vi var 26 ud af 38. Mange af dem havde vi ikke set siden 1945. Alligevel genkendte vi en hel del af dem, da vi fik set lidt på dem. Det var virkelig en dejlig oplevelse.

I 1946, da jeg var 18 år, havde jeg plads som kokkepige hos en landsretssagfører i Roskilde. De havde 4 børn, og så var der en barnepige, så vi var 8 hver dag. Vi blev bedt om at tiltale dem i tredje person, altså som Landsretssagføreren og Fruen. Det syntes jeg dog var for latterligt, så det gjorde jeg ikke. De sagde heller ikke ikke noget til mig om det. Barnepigen og jeg spiste for os selv i

køkkenet. Jeg havde fri hver anden søndag kl. 10 og hver anden onsdag fra kl. 14. Jeg begyndte arbejdet kl. 6.15, og normalt var jeg vel færdig ca. kl. 19. Når de havde gæster, hvad der skete jævnligt, blev det henad midnat. Der var dog vaskekone til storvasken og også vinduespudder. Alle gulvtæpperne skulle ud og bankes og børstes hver 14. dag, selv trappeløberen skulle med. De havde naturligvis ellers støvsuger. Mens tæpperne hængte ude skulle alle gulvene bones. Daglig madlavning kunne jeg, men det var faktisk meningen, jeg skulle lære finere madlavning, men da fru ikke kunne selv, blev det selvfølgelig ikke til noget. Centralfyret var også mit ansvar. Brændslet var ikke så godt lige efter krigen, så det var noget med at pille slagter ud både morgen og aften, også på mine fridage. Der skulle bages 2 sandkager hver uge og sommetider også kommingskringler. Jeg tror jeg fik 175 kr. om måneden. Jeg havde et dejligt værelse, som jeg var meget glad for. Men da jeg kom tilbage fra en fridag i julen, havde de flyttet alle mine ting ind i barnepigens værelse, og havde bestemt, at der skulle være børneværelse på mit værelse. Så skulle jeg bo sammen med barnepigen. Jeg blev så vred over, at de havde rodet i mine ting uden mit vidende, og at jeg ikke mere havde et værelse for mig selv, så jeg besluttede at sige op. Der var nogen regler om, at man kun kunne rejse til den 1. så jeg ventede med at sige op til den 15. januar. Jeg var godt klar over at fru ville blive meget vred, når jeg sagde op, så den sidste tid ville blive hård. Hun skiftevis skældte mig ud og lokkede for mig, for at få mig til at blive, men jeg stod fast. Aldrig har jeg haft så travlt, som i som i de sidste 15 dage, der var til den 1. februar. Jeg måtte gøre hovedrent i hele huset og skure og lakere alle gulvene. Jeg fortsatte bekendtskabet med barnepigen så derfor fik jeg at vide, at hun havde haft 6 kokkepiger i løbet af det næste halve år. Senere havde jeg en plads i Liseleje, hos nogle dejlige ældre mennesker. De behandlede mig nærmest som en datter. De ville adoptere mig, men jeg havde jo min gode forældre. Jeg gik i vandet hver morgen, inden jeg begyndte arbejdet. Da jeg rejste hjem, fortalte fru mig, at hun hver morgen havde holdt øje med mig fra

førstesalen. Da jeg var den eneste badende, på den tid af dagen, var hun nervøs for jeg skulle drukne. De inviterede mine forældre derop. Vi holdt forbindelsen vedlige flere år efter, og besøgte gensidigt hinanden.

Foto. Gæsterne samlet i haven til sølvbrylluppet, mor og far i midten og min søster og jeg til højre for dem.

Min mor og far havde sølvbryllup den 30. juni 1947. Det var den varmeste sommer i mange år, og måske den varmeste dag på hele sommeren, det var 30 gr. Vi havde lejet et hus, som stod i haven. Der var ca. 25 gæster til frokost, og 64 til middag. Det var så varmt at smørret smeltede på frokostbordet. Vi dansede om aftenen, der

var 3 musikere. Om natten blev det et forfærdeligt torden- og regnvejr. Mange af gæsterne kunne ikke komme hjem på grund af vejret. De tiloversblevne gæster blev sat til at støvsuge om morgenen. Søvn blev der ikke noget af. Alle de der havde sendt blomster og gaver blev inviteret til næste dag, fordi vi ikke kunne beholde huset i haven længere. Der blev inviteret 80, men jeg tror kun der kom 60.

Natten efter sølvbrylluppet blev præstefruen fra Ejby myrdet. Hun havde været cyklende i biografen i Køge. Da hun kørte hjem blev hun forfulgt af en mand, som kvalte hende på en mark i Ølby lige ved siden af Lodskovgårdens mark. Morderen var en mand fra egnen, som blev fanget et stykke tid efter. Der blev opstillet et kors på stedet. Men det er der ikke mere.

Min faster som boede på Lodskovgården, blev forfulgt af den samme mand et par måneder før, men hun opdagede forfølgelsen og havde held til at vende tilbage til Køge og tage en taxa hjem.

Jeg gik til porcelænsmaling i København først i halvtredserne. Jeg malede spisestel og kaffestel til 18 personer, så der var mange dele. Frk. Møller, som hun hed hende jeg malede hos, bragte porcelænet til brænding for mig. Det var i øvrigt kun spisestellet, jeg malede derinde. Kaffestellet malede jeg derhjemme.

Jeg blev udlært tandtekniker, men blev gift da jeg blev færdig. Da jeg kunne arbejde igen, efter børnene var store nok til at komme i skole (der var jo ikke vuggestue eller børnehave i Skensved dengang) kom jeg til KTAS, som det hed dengang, og blev der til jeg blev pensioneret.

Min farmor med min far og farbror, ca.1909.